

priče ali soobdolžence (§ 175 št. 3 k. pr. r.), dasi se to v resnici ni zgodilo, ali je pomotnega mnenja, da že zadostuje za krivdo, in da izključuje zaračunavanje, če se je obtoženec okrivil dejanja, katero kaznuje zakon s smrtjo ali najmanj desetletno ječo (§ 180 odst. 2 k. pr. r.) ali pa v sodbi o zaračunavanju sploh ne odloči. Samo pravno sredstvo vzklica je v vseh treh slučajih umestno, ker se z ničnostno pritožbo pojmovno ne more nikdar uveljavljati dejstvene pomote.

Podredno se za vzklic navaja še tudi to, da pravna vprašanja, ki se tičejo zaračunavanja niso tolike važnosti, da bi bilo treba klicati na pomoč najvišjo inštanco, ki je itak z delom preobložena, vrhu tega pa potom ničnostne pritožbe v obrambo zakona vedno v položaju, da si zasigura potrebni vpliv na pravno enotnost.

— (Reformne gimnazije na Kranjskem). „Društvo inženirjev v Ljubljani“ je 17. p. m. sklicalo več ljubljanskih stanovskih organizacij v mestno dvorano, da se posvetujejo o reformi naših gimnazij. Resolucijo, v kateri se vlada naproša, da se že s pričetkom leta 1913/14 ustanovi reformna gimnazija tipa A, izročila je 22. p. m. deputacija, obstoječa iz zastopnikov „društva inženirjev v Ljubljani“, zdravniškega društva na Kranjskem ter društev „Merkur“ in „Pravnik“ gospodu deželnemu predsedniku, ki je odposlancem zagotovil, da pride zadeva v najkrajšem času v deželnem šolskem svetu v razgovor. V deputaciji je bilo naše društvo zastopano po svojem predsedniku dr. Danilu Majaronu in podpredsedniku dr. Otonu Papežu.

Opombe k objavljanju odločb v našem listu.

Z ozirom na misli, objavljene pod navedenim naslovom v »Pravniku« št. 1 za leto 1913 str. 30. piše sotrudnik:

Naš list ima večjo nalogo: Kakor edini slovenski pravniški list — naj združuje slovensko piscoče pravnike k zrelemu, strokovnjakemu delu! Drugi narodi z več pravniškimi glasili si dele delo, naš list je torišče za vse panoge pravne vede. Samo dve panogi se odtakati lahko v druge struge. Časopis za zgodovino in narodpisje (Maribor) sprejema rade volje pravno-zgodovinske članke, tičoče se slovenskega ozemlja, le žal, da ima malo prilike, svojo dobro voljo posvedočiti . . . Bodi ta list na tem mestu slovenskim pravnikom prav toplo priporočen! — Narodno-gospodarske razprave pa priobčujejo naše znanstvene revije in imajo prav zadovoljive uspehe. Vse drugo polje ostane

našemu listu, on je torišče in poprišče za teoretska in praktična izvajanja privatnega, izvenspornega, kazenskega in javnega prava v materialnem in formalnem pogledu. Vzporedno z znanstveno задаčo teče pa še socialna; list je organ društva »Slovenski Pravniki«, torej naj kliče, vabi, prosi, druži slovenske pravnike na delo, da pripravlja pot — slovenski pravni fakulteti. O teh dveh istovetnih zadačah našega lista menda ni nobenega dvoma, in se v »Opombah« le radi tega ni o tem govorilo, ker se ni smatralo za potrebno. Ali baš iz obeh teh zadač je izvajati pravec i za mero odločeb i za obliko, kako naj se priobčujejo.

Menda ni tajnost, da noben slovenski jurist, ki jemlje svoj posel resno, nikakor ne more shajati edino le s slučaji, ki jih prinese naš list. Glaser-Unger, Aml. S., Adler-Clemens, Budwinsky — so brez dvoma potrebni, tudi če imamo celega Gellerja — njegov Zentralblatt prinaša izmed vseh časopisov Avstrije največ odločb — na razpolago. Spričo teh dejstev pa na kako popolnost ali prav posebno veliko število odločb ni polagati prve važnosti. Zadostuje, da se reče, aktualni slučaji domačih ali sorodnih sodišč z novimi, kritičnimi mislimi naj se priobčujejo, kajti čisto gotova resnica je, da so n. pr. civilne pravde kranjskih sodišč v svoji celokupnosti specifično drugačnega značaja in narave, kakor gornještajerske. Vsako zborna sodišče ima tudi glede pravnih, pa bodisi civilnih, bodisi kazenskih, svoj specifični kolorit. Znano je, da so pravde, ki pridejo od dvojezičnih zbornih sodišč, povprečno zamotanejšie kakor enojezične. Kolorit pravnih slučajev slovenskega ozemlja naj se v prvi vrsti neguje in iz tega vidika organizuje priobčevanje važnih odločb v našem listu od vseh sodišč našega ozemlja. To je eno, pa še ni vse.

Da vrši »Slovenski Pravniki« drugo snujočo, zbirajočo, družočo, makari znanstveno-agitatorično socialno zadačo, ne sme postati nikdar in nikoli suhoparen. Pravni slučaj mora biti pravno zanimiv, in smelo se more trditi, da se da vsak slučaj zanimivo prirediti. Kako pa se to naredi, o tem ni navodil, to je stvar daru, ki pomaga pisatelju-prireditelju od slučaja do slučaja.

Le par migljajev! Pravno najzanimivejša je antiteza dveh ali še več možnih mnenj, to je treba dobro podčrtati v priobčenem

slučaju! Mnogokrat se to najbolje opravi na ta način, da se poda razloge prve instance, ki se ukvarjajo poleg pravnega vprašanja še z dejanskimi ugotovitvami, samo v točnem izvlečku, brez nepotrebne balasta. Če pa gre baš pravnim razlogom spodnjih instanc posebna važnost, naj se dobesedno priobčijo. Na noben način pa ne gre po mojem mnenju, da bi pravno mnenje spodnjih instanc — omaloževali, prešli, izpustili. Prirojitev slučaja mora biti taka, da ga bralec sam od sebe, iz zanimanja za stvar skuša razvozljati, da se sam odloči, kaj je po njegovem mnenju pravo. Ako se mu nudi pri raznih zastopanih mnenjih le ono vrhovnega sodišča, prikaziva se le — recimo — glava trupla, po kateri pa se ne more razsoditi, ali je ta glava harmonična izpopolnitev celega — trupla. Taki slučaji ne dražijo k razmišljanju; to so suhoparni slučaji, ki jih bralec preleti z očmi, pa ne — študira.

Ali nikakor bi ne bilo umestno, da bi se priobčevalo per extensum. Naravnost neokusno bi bilo tako postopanje, pa tudi docela — nestrokovnjaško. Proč z vso navlakom v dokazih na ustanovitve dejanskih okolnosti, proč s stroškovnimi izvajanji (— ako niso baš te predmet slučaja —). Tu je na mestu »korenito predelanje in shvačenje dotičnega gradiva in tvarine« —, ne pa prikazivanje »ostrižene glave« slučaja (»zadoščalo bi, da se objavi zgolj izrek z bistenimi razlogi tretje stopnje«. Tam, kjer vse instance enako sodijo, kaže sploh le v najredkejših slučajih slučaj priobčiti. Take slučaje priobčevati je nepotrebno, ker niso zadosti zanimivi. Tako priobčevanje bi imelo pomen, ko bi mogli podati vsaj približno izčrpno sliko judikature slovenskega ozemlja. To pa je utopija, in: **Pravilo bodi, da se priobčijo zanimivi slučaji v zanimivi, pa vedno v najkrajši obliki.**

Kar se tiče navedb sodnih znakov, naj se označi redno in točno znak vrhovnega sodišča; kdaj se smejo navesti znaki spodnjih instanc, je baš tako stvar taktična, kakor navedba začetnic imen strank i. t. d.

Tudi bi ne škodilo misliti na spopolnitev »Pravnika«.

Tisto načelo, da pridobivajmo svojemu listu novih prijateljev i naročnikov i sotrudnikov, bodi merodajno. Ni se sicer doslej to načelo zanemarjalo, marveč gotovo je, da se je »Slovenski Pravniki« baš v zadnjih letih povzpeli na nivo, ki ni le za naše razmere, ampak absolutno povsem zadovoljiv, ali baš zato, ker smo veliko napre-

dovali, se moramo potruditi, da še bolj napredujemo v svrhu, da mu ojačimo gospodarski temelj, da prej ali slej list razširimo.

V ta namen bi morali skrbeti, da postane list še veliko zanimivejši. Vsaka številka bi morala dobiti po dva uvodnika, enega de lege lata, drugega de lege ferenda; v slednjem oziru se dela, bodimo odkritosrčni, še veliko premalo. Zakonski načrti švigajo, res, da tudi izginjajo, ali — veliko jih je, katerim gre trajna vrednost, tudi če ne bodo nikdar uzakonjeni baš v svoji obliki. Ako bi imeli po 20—24 raznih člankov, našel bi bralec, ki ne bere rad vsega, vsaj mnogo več takega, kar ga zanima. Prostor za odločbe naj bi bil nekoliko manj obsežen; ako bodo odločbe krajše, materialno ne bo izgube. Potem pa listek. Rabimo ga v vsaki številki. Za vzor naj bi bila taka pisma, kakor jih je priobčeval dr. Edmund Benedikt v »Juristische Blätter« do l. 1904. Ni malo ni dvomiti, da bi se našli za dvanajst listkov po 2—3 strani avtorji, ako bi uredništvo samo ne račilo skrbeti za enotni listek. Tu bi bilo torišče za pretresovanje pravno zanimivih pojavov v javnem življenju, v znanstvu; sem in tam bi se dala tudi kaka zanimiva psihologična razprava uporabiti i. t. d.

Še nekaj! Na književni pregled polagajo sotrudniki premalo važnosti. Recimo, dvanajstorica od uredništva naprošenih sotrudnikov si razdeli delo. Uredništvo določuje sotrudniku knjigo kakor referentu za tisto stroko, in le-ta je zavezan, da vrne knjigo v 2—3 mesecih z oceno, ali vsaj s primernim, zanimivim naznanilom knjige. Tako delajo vsi večji časopisi. Na ta način bi dobili vsaj 24—30 književnih poročil, obenem lepo sliko novejše literature, osobito take, katere se v drugih nemških časopisih po navadi ne čita, ker knjiga ni nemško pisana.

»Raznih vesti« nikakor ne smemo v nemar puščati; sem sodi razun osebnih in drugih vesti marsikako pravno zrno, ki ga ni zame-tati, ki pa vendar ne more biti predmet — razprave.

Dr. M. D.

„Slovenski Pravniki“ izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva „Pravniki“ brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26 oz. 22.